

STANOVISKO VLÁDY

k návrhu poslanců Jana Hrnčíře, Tomia Okamury, Radima Fialy a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 842)

Vláda na své schůzi dne 25. května 2020 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a zaujala k tomuto návrhu zákona **nesouhlasné stanovisko**, a to zejména z následujících důvodů:

1. Vláda konstatuje, že navrhovaná změna zákona o daních z příjmů je zcela nesystémová, její přijetí by znamenalo zvýšení administrativní náročnosti daňového systému, zakládalo by nerovné postavení mezi daňovými subjekty a snižovalo by motivaci poplatníka řádně plnit své daňové povinnosti. Z technického hlediska je pak navrhovaná úprava nejasná, zmatečná a správu daně proto na jejím základě nelze podle názoru vlády vykonávat.
2. Vláda upozorňuje, že progresivní zdanění právnických osob, jehož cílem je podpora malých společností, bylo v minulosti již několikrát diskutováno, avšak vždy převážila negativa těchto návrhů nad jejich pozitivními důsledky. Zavedení daňové progrese u daně z příjmů právnických osob by snížilo daňové zatížení malých společností, současně by však vedlo k narušení daňové neutrality, která spočívá v tom, že společnosti jsou diferencovány podle vybraného ukazatele (výše příjmů) zcela bez ohledu na další skutečnosti, jako je např. dosahovaná rentabilita apod. V tomto kontextu vzniká riziko spekulativních daňových optimalizací, které mají za cíl vyhnout se vyššímu daňovému pásmu. V souvislosti s diferencovanou sazbou také může docházet k účelovému rozdělování společností na několik menších, čímž opět dochází k pokřivení ekonomického prostředí.
3. Navrhovaná změna § 21 odst. 1 věty první zákona o daních z příjmů je nesystematická též z toho důvodu, že se týká pouze právnických osob a nikoliv ostatních poplatníků daně z příjmů právnických osob uvedených v § 17 odst. 1 písm. b) až h) zákona o daních z příjmů, kteří nejsou právnickou osobou. Na příjmy těchto ostatních poplatníků by sazba daně nebyla stanovena vůbec, s výjimkou příjmů základního investičního fondu a fondu penzijní společnosti nebo instituce penzijního pojištění, pro které zákon o daních z příjmů v § 21 odst. 2 a 3 speciálně stanoví sazbu daně v odlišné výši.

4. Z legislativně technického pohledu vláda dále upozorňuje, že z navrhovaného textu není zcela zřejmé, co je myšleno slovem „příjmy“, zda se jedná o výnosy podle § 21h zákona o daních z příjmů nebo též o položky mimoúčetní podle § 23 zákona o daních z příjmů. Návrh změny § 21 odst. 1 věty první zákona o daních z příjmů také zcela opomíjí skutečnost, že právnické osoby podávají daňové přiznání za jiná období, než jsou období zdaňovací, a dále nezohledňuje, že zdaňovací období může být delší nebo kratší, než je 12 měsíců. Pro taková období nemůže být relevantní stejný limit jako limit pro období v délce 12 měsíců. Stejně tak i přechodné ustanovení zcela pomíjí, že v případě právnických osob není zdaňovací období vždy kalendářní rok, a proto není pro část poplatníků daně z příjmů právnických osob použitelné.
5. V neposlední řadě vláda uvádí, že navrhovaná změna zákona o daních z příjmů by znamenala propad příjmů státního rozpočtu v odhadované výši 0,4 mld. Kč, přičemž zmínka o kompenzaci vyšší mírou zdanění nadnárodních korporací nebo zavedení účinných pravidel pro odliv zisků z České republiky v důvodové zprávě není do samotného návrhu zákona nijak zapracována.